

کمیسیون های همکاری دو جانبه اقتصادی و تجارتي با کشورهای منطوقی:

وزارت مالیه تلاش دارد تا به منظور رشد اقتصادی کشور، تشویق سرمایه گذاری و همکاری های دوجانبه، کمیسیون های دو جانبه اقتصادی و تجارتي را با کشورهای مختلف ایجاد نماید. تعداد آن طی سال جاری به ۱۳ کمیسیون رسیده است.

لست کمیسیون های مشترک اقتصادی:

۱. کمیته اقتصادی با امارات متحده عربی
۲. کمیسیون جمهوری ازبکستان
۳. کمیسیون جمهوری اسلامی ایران
۴. کمیسیون جمهوری اسلامی پاکستان
۵. کمیسیون جمهوری تاجیکستان
۶. کمیسیون جمهوری ترکمنستان
۷. کمیسیون جمهوری ترکیه
۸. کمیسیون جمهوری خلق چین
۹. کمیسیون جمهوری قزاقستان
۱۰. کمیسیون عربستان سعودی
۱۱. کمیسیون فدراسیون روسیه
۱۲. کمیسیون گرجستان
۱۳. کمیسیون آذربایجان

معرفی مختصر کمیسیون ها:

۱. جمهوری تاجیکستان:

قبلاً ریاست کمیسیون بین الحکومتی با جمهوری تاجیکستان را وزارت اقتصاد بر عهده داشت که بعد از آن براساس حکم شماره ۸۱۱ مورخ ۷/۵/۱۳۹۷ مقام عالی ریاست جمهوری ریاست این کمیسیون به وزارت مالیه منتقل گردید. هفتمین اجلاس کمیسیون مشترک بین الحکومتی اقتصادی، تجارتي، اجتماعی و تخنیکي میان جمهوری اسلامی افغانستان و جمهوری تاجیکستان به تاریخ ۴-۵ جولای ۲۰۱۹ در دوشنبه برگزار گردید. قرار است بنا بر پیشنهاد جانب افغانستان هشتمین اجلاس کمیسیون مشترک بین الحکومتی میان دو کشور در اواخر جولای ۲۰۲۱ در کابل برگزار گردد.

۲. جمهوری اسلامی ایران:

بر اساس حکم شماره ۲۶۰ مورخ ۱۲/۲/۱۳۹۴ مقام عالی ریاست جمهوری اسلامی افغانستان ریاست کمیسیون بین‌الحکومتی با جانب ایران به وزارت مالیه تفویض گردید. پنجمین اجلاس کمیسیون مشترک همکاری‌های اقتصادی میان جمهوری اسلامی افغانستان و جمهوری اسلامی ایران به تاریخ ۹-۱۸ اگست ۲۰۱۶ در تهران تدویر گردید. قرار بود ششمین اجلاس کمیسیون میان دو کشور در سال ۱۳۹۹ برگزار گردد اما نظر به بعضی از دلایل برگزار نگردید اما تصمیم جدی از هر دو جانب وجود دارد تا این کمیسیون در سال ۱۴۰۰ در کابل برگزار گردد.

اولین کمیته اقتصادی-ترانزیت میان افغانستان و ایران که در چارچوب سند جامع همکاری‌های استراتژیک بین دو کشور می‌باشد به تاریخ ۲۹-۲۸ جوزا ۱۳۹۶ در تهران تدویر گردید، صورتجلسه اولین نشست کمیته اقتصادی-ترانزیت به دلیل اختلافات میان دو کشور به امضا نرسید. دومین نشست کمیته اقتصادی-ترانزیت میان دو کشور به تاریخ ۱۲-۱۱ قوس ۱۳۹۶ در کابل تدویر گردید که بنا بر بعضی نکات اختلافی میان دو کشور صورتجلسه این نشست مورد امضا قرار نگرفت. سومین اجلاس کمیته اقتصادی-ترانزیت میان دو کشور به تاریخ ۱۷-۱۶ جولای ۲۰۲۰ در کابل تدویر گردید اما به دلیل اختلافی بر روی موضوعات بازارچه‌ها، دامپینگ، قاچاق کالا و تعرفه‌های فصلی و ترجیحی صورتجلسه آن امضا نگردید و سه مورد اختلافی به کمیسیون مشترک انتقال یافت.

۳. جمهوری آذربایجان:

بر اساس ماده سوم موافقتنامه در رابطه به همکاری‌های اقتصادی و تجارتي که به تاریخ ۱ دسامبر ۲۰۱۷ میان جمهوری اسلامی افغانستان و جمهوری آذربایجان به امضا رسیده بود، طرفین روی ایجاد گروپ کاری مشترک غرض ترویج و گسترش همکاری‌های اقتصادی و تطبیق موارد موافقتنامه مشترک میان هر دو کشور توافق نمودند.

نخستین جلسه گروپ کاری مشترک در رابطه به همکاری‌های اقتصادی-تجارتی میان جمهوری اسلامی افغانستان و جمهوری آذربایجان به تاریخ ۲۵ سرطان ۱۳۹۸ مطابق ۱۶ جولای ۲۰۱۹ در شهر باکو، جمهوری آذربایجان برگزار گردید. طرفین روی همکاری‌ها در زمینه‌های تجارت و سرمایه‌گذاری، همکاری در زمینه گمرک، همکاری در زمینه‌های انرژی، نفت و گاز، همکاری در زمینه‌های حمل و نقل و عبور و مرور، همکاری در بخش تکنالوژی معلوماتی و ارتباطات، همکاری در زمینه خدمات پیشرفته عامه، نوآوری‌های اجتماعی و حکومتداری دیجیتالی، همکاری در بخش تحصیلات عالی، همکاری در بخش امنیت غذایی توافق نمودند. پیشرفت‌های چشمگیری در عرصه‌های صنعت و تجارت از جمله دسترسی به بازارهای جنوب آسیا و افزایش میزان تجارت بین کشورهای همسایه و افغانستان همچنان توافقات درباره معاهدات گمرکی صورت گرفته است.

۴. جمهوری ازبکستان:

قبلاً به اساس توافقات حاصله میان روسای جمهور جمهوری اسلامی افغانستان و جمهوری ازبکستان در دسامبر ۲۰۱۷، بمنظور گسترش هر چه بیشتر مناسبات اقتصادی-تجارتی میان دو کشور، کمیسیون مشترک همکاری‌های

اقتصادی و تجارتي میان افغانستان و ازبکستان ایجاد گردید که به اساس حکم مقام عالی ریاست جمهوری ریاست هیئت جانب افغانستان به وزیر صاحب مالیه تفویض گردیده است.

نخستین اجلاس کمیسیون مشترک همکاری های اقتصادی و تجارتي میان افغانستان و ازبکستان به اشتراک نمایندگان ادارات دولتي هر دو کشور در جولای ۲۰۱۹ در شهر تاشکند - ازبکستان برگزار گردید. در این اجلاس روی همکاری های متقابل در عرصه های انرژی برق، خط آهن، تجارت و ترانزیت، ترانسپورت، زراعت، تحصیلات عالی، معادن و پترولیم، تبادل معلومات گمرکی و نساجی تعهدات صورت گرفت و در ختم جلسه تمام تعهدات درج پروتوکول نخستین اجلاس کمیسیون مشترک همکاری های اقتصادی و تجارتي میان دو کشور گردید و توسط روسای هر دو جانب به امضاء رسید.

برگزاری دومین دور نشست کمیسیون همکاری های اقتصادی و تجارتي میان دو کشور در ربع سوم سال ۲۰۲۱ میلادی پلان گردیده است. وزارت مالیه در نظر دارد تا آنعده موارد/تعهدات مبرم پروتوکول دور اول نشست کمیسیون متذکره که تحقق نیافته اند، در دور دوم نشست کمیسیون در کنار موارد جدید یک بار دیگر مطرح گردد.

۵. جمهوری ترکمنستان:

هفتمین اجلاس کمیسیون مشترک همکاری های اقتصادی و تجارتي میان افغانستان و ترکمنستان در نوامبر ۲۰۱۸ در شهر عشق آباد - ترکمنستان برگزار گردید.

در این اجلاس روی همکاری های متقابل در عرصه های انرژی برق، خط آهن، تجارت و ترانزیت، ترانسپورت، زراعت، تحصیلات عالی، معادن و پترولیم، تبادل معلومات گمرکی و نساجی تعهدات صورت گرفت و در ختم جلسه تمام تعهدات درج پروتوکول هفتمین اجلاس کمیسیون مشترک همکاری های اقتصادی و تجارتي میان دو کشور گردید و توسط روسای هر دو جانب به امضاء رسید.

از زمان برگزاری هفتمین اجلاس، پیشرفت های چشمگیر در تحقق تعهدات پروتوکول فوق الذکر بخصوص در عرصه های انرژی برق، خط آهن، فایبر نوری صورت گرفته است که اخیراً بهره برداری پروژه های بزرگ افتتاح گردید قرار ذیل میباشند:

- پیشرفت ۸۰ درصدی در تکمیل پروژه انتقال لین برق ۲۲۰ kv تورغندی - هرات
- اتمام کار ساخت پروژه خط آهن آقینه - اندخوی
- اتمام پروژه انتقال لین ۵۰۰ کیلوولت اتامراد - شبرغان
- اتمام پروژه انتقال لین ۲۲۰ کیلوولت شبرغان - مزارشریف
- افتتاح کیبل فایبر نوری میان شرکت افغان بیسیم و ترکمن تلی کام

برگزاری هشتمین دور اجلاس کمیسیون در سال ۲۰۲۱:

در آغاز سال ۲۰۲۰، وزارت مالیه تاریخ ۲۶-۲۷ فروری ۲۰۲۰ را برای برگزاری جلسه متذکره به جانب ترکمنستان پیشنهاد نموده بود در ضمن مسوده پروتوکول را که به اساس نظریات و پیشنهادات وزارت خانه ها و ادارات ترتیب گردیده بود با جانب ترکمنستان ارسال شد اما از جانب ترکمنستان پاسخ دریافت نگردید بعداً جانب ترکمنستان تدویر جلسه را به دلیل شیوع مرض کوید ۱۹ بطور غیر رسمی به یک زمان نا معلوم به تعویق انداختند.

در ماه جولای ۲۰۲۰ وزارت مالیه اکیداً یک تاریخ جدید را در ربیع چهارم ۲۰۲۰ برای برگزاری اجلاس متذکره پیشنهاد نمود اما جانب ترکمنستان بدلیل ادامه شیوع مرض کوید ۱۹ بطور غیر رسمی موافقت نکردند

۶. عربستان سعودی:

اولین موافقتنامه همکاری های همه جانبه میان ج.ا.ا و حکومت شاهی عربستان سعودی در شهر آلماتا بتاريخ ۶ ثور ۱۳۹۲ به امضاء رسید که این موافقت نامه شامل مسائل چون تجارت، سرمایه گزاری، روابط فرهنگی، تاریخی، تعلیم و تربیه، صحت، پروژه های زیربنایی و مسایل عمده اقتصادی می باشد.

اولین نشست کمیسیون مشترک جمهوری اسلامی افغانستان و کشور شاهی عربستان سعودی بتاريخ ۷-۸ ماه اکتوبر ۲۰۱۸ در شهر ریاض - عربستان سعودی دایر گردید. در بخش های همکاری های اقتصادی و تجارتي، همکاری مالی و توسعه، همکاری در امور کارگران، گمرکی، انرژی، صنعت و معدن، مواد خوراکی و ادویه جات، شؤون اسلامی، قضائی، توریسم، فرهنگی و رسانه یی، امنیت، تعلیم و همکاری در عرصه صحتی، به امضاء رسید. هر دو طرف به برگزاری جلسه دوم کمیسیون مشترک افغانستان و عربستان سعودی به مشوره طرفین از طریق مجاری دیپلماتیک تعیین خواهد شد، موافقت کردند.

۷. جمهوری قزاقستان:

بنابر حکم مقام عالی ریاست جمهوری مسوولیت کمیسیون مشترک همکاری های اقتصادی و تجارتي میان جمهوری اسلامی افغانستان و جمهوری قزاقستان به مقام وزارت مالیه تفویض گردید.

هشتمین اجلاس کمیسیون به تاریخ ۱۳۹۵/۷/۷ مصادف با ۲۰۱۶/۹/۲۸ در شهر کابل تدویر گردید. در این اجلاس هر دو جانب به توافق رسیدند تا سه کمیته کاری ذیل ایجاد گردد:

۱. کمیته تجارتي و اقتصادی
۲. کمیته علمی و فرهنگی
۳. کمیته ترانزیتی، حمل و نقل و ارتباطات

نهمین اجلاس کمیسیون میان جمهوری اسلامی افغانستان و جمهوری قزاقستان در عرصه همکاری های اقتصادی و تجارتي به تاریخ ۱۳۹۶/۵/۲۷ مصادف با ۲۰۱۷/۸/۱۸ در شهر آستانه قزاقستان برگزار گردید. در این اجلاس در مورد رشد و تقویت روابط تجارتي و اقتصادی میان افغانستان و قزاقستان بحث و گفتگوی همه جانبه صورت گرفت و مساعی متقابل برای تقویت هر چه بیشتر و تعمیق این روابط، مورد تأیید قرار گرفت. هر دو جانب بر نقش کلیدی کمیسیون در دستیابی به این اهداف اشاره نمودند.

دهمین اجلاس کمیسیون مشترک بین الحکومتی میان جمهوری اسلامی افغانستان و جمهوری قزاقستان در عرصه همکاری های اقتصادی و تجارتي به تاریخ ۱۹۹۷/۶/۶ مصادف با ۲۰۱۸/۸/۲۷ در شهر کابل، افغانستان برگزار گردید. در این اجلاس طرفین در مورد رشد و تقویت روابط تجارتي و اقتصادی میان دو کشور تأکید ورزیدند و بر نقش کلیدی کمیسیون در دستیابی به این اهداف اشاره نمودند.

۸. فدراسیون روسیه:

سومین اجلاس کمیسیون مشترک همکاری های تجارتي - اقتصادی میان افغانستان و روسیه به تاریخ ۳ مارچ ۲۰۱۶ مصادف به ۱۳ حوت ۱۳۹۴ در شهر کابل دایر گردید در مورد رشد و تقویت روابط تجارتي - اقتصادی میان افغانستان و روسیه بحث و گفتگو همه جانبه صورت گرفت.

همکاری در عرصه تجارت و سرمایه گذاری همکاری در عرصه انرژی، نفت، گاز، انرژی برق، همکاری در عرصه ترانسپورت، هوانوردی، توسعه خط آهن و جاده سازی، همکاری در بخش ترانسپورت شهری، همکاری در عرصه زراعت، همکاری در عرصه مسکن سازی، همکاری در عرصه بانکی، همکاری ها در عرصه معارف و علوم، همکاری اطاق های تجارت دو کشو

در نظر است تا چهارمین اجلاس کمیسیون را در ربع سوم سال ۲۰۲۱ در کابل تدویر یابد.

۹. جمهوری مردم چین

توافق نامه مشترک اقتصادی و تجاری میان جمهوری اسلامی افغانستان و جمهوری خلق چین در تاریخ ۲۸ اکتبر ۲۰۱۴ برگزار شد که بعد از آن دومین نشست کمیسیون بین الحکومتی جمهوری اسلامی افغانستان و جمهوری خلق چین در مورد همکاری های مشترک تجارتي و اقتصادی در تاریخ ۲۶ جون ۲۰۱۵، امضا گردید. موضوعات که روی آن توافق صورت گرفت عبارت از زیربنا، صادرات، اعمار شهرک های رهائشی، تاسیس مرکز کنوینشن بین المللی، حمایت از سکتور بانکداری، خدمات هوایی، گمرک، و پروژه های بزرگ سرمایه گذاری

سومین اجلاس کمیسیون مشترک همکاری های اقتصادی و تجارتي میان ج.ا. افغانستان و ج. مردم چین بتاريخ ۴ دسمبر ۲۰۱۷ در مقر وزارت تجارت چین در شهر پیکنگ برگزار گردید. روی موضوعات همچون، خط آهن، فایبر نوری، انرژی آفتابی، اعمار بند، سرمایه گذاری، و همکاری های گمرکی توافق صورت گرفت.

چهارمین اجلاس قرار است در در ربع سوم سال ۲۰۲۱ در شهر کابل دایر گردید.

۱۰. امارات متحده عربی:

ریاست کمیسیون بین الحکومتی با امارات متحده عربی را وزارت امور خارجه بعهدہ دارند و تا هنوز هیچ اجلاس برگزار نموده اند. اما کمیته همکاری های اقتصادی را وزارت مالیه بعهدہ دارد و تا هنوز هیچ نوع اجلاس نیز تدویر نیافته است چون برگزاری اجلاس کمیته ارتباط مستقیم به برگزاری اجلاس کمیسیون دارند و در متن پروتوکول آن از برگزاری کمیته موافقت صورت گیرد تا بعداً نشست کمیته برگزار گردد، اما همکاری های اقتصادی دو طرف در تمام عرصه ها بیشتر از طریق وزارت مالیه صورت می گیرد.

۱۱. جمهوری ترکیه:

اولین اجلاس کمیسیون بین الحکومتی بر اساس موافقتنامه همکاری های تجارتي و اقتصادی منعقد ۱۰/۶/۲۰۰۴ به تاریخ ۱۳۹۴/۲/۷ مصادف ۲۷/۴/۲۰۰۵ در شهر انقره، ترکیه برگزار گردید. در حاشیه این اجلاس اولین پروتوکول همکاری ها در قید ۴۷ ماده در ساحات مختلف همکاری ها چون تجارت، ترانسپورت جاده ای و هوایی، بانکداری، معیاری سازی، همکاری میان سکتور خصوصی هر دو کشور، ترویج صادرات هر دو کشور، همکاری های تخنیکی و اقتصادی، انرژی، صحت، صنعت دفاعی، زراعت، معارف و دیگر زمینه ها به امضا رسید.

دومین اجلاس کمیسیون مشترک بین الحکومتی میان جمهوری اسلامی افغانستان و جمهوری ترکیه به تاریخ ۱۳۹۷/۲/۲۰ مصادف ۱۰/۵/۲۰۱۸ در شهر انقره برگزار گردید. در این اجلاس در مورد مرور روابط تجارتي و سرمایه گذاری دوجانبه، همکاری های اقتصادی و تخنیکی میان افغانستان و ترکیه و همکاری در چهارچوب های منطقوی بحث و گفتگوی همه جانبه صورت گرفت.

سومین اجلاس قرار است در ربع دوم سال ۲۰۲۱ در شهر کابل دایر گردد.

۱۲. جمهوری اسلامی پاکستان:

کمیسیون مشترک بین الحکومتی با جمهوری اسلامی پاکستان که طی سال های گذشته مراودات و معاملات وسیع اقتصادی با همدیگر داشتند، در ۲۳ نوامبر ۲۰۱۵ آخرین (دهمین) نشست اقتصادی دوجانبه خود را برگزار کردند

که طی آن یک سند همکاری میان دو طرف در بخش های تجارت و ترانزیت، پروژه های زیربنایی، همکاری های گمرکی، صحت، زراعت و اتصال منطقوی میان هر دو طرف در کشور پاکستان به امضا رسید.

در این نشست، نماینده های هر دو کشور به کمیته ها تقسیم گردیده بودند که کمیته اقتصادی آن را معین اسبق عواید و گمرکات محترم عیسی قدرت به عهده داشت و در رابطه به بخش های مختلف چون مخابرات، صحت، زراعت، خط آهن، انرژی و برق، گمرکات و تجارت و ترانزیت بحث و گفتگو نمودند و در بسا موارد فیصله ها کردند.

۱۳. جمهوری گرجستان:

کمیسیون بین الحکومتی با گرجستان در سال ۲۰۱۸ به اساس حکم مقام عالی ریاست جمهوری ایجاد گردید، سپس دو بار از وزیر مالیه آن کشور دعوت بعمل آمد تا به کابل تشریف بیاورند و روی نخستین اجلاس کمیسیون بحث و تبادل نظر همه جانبه صورت گیرد اما جانب گرجستان در این مورد تا هنوز پاسخ نداده اند.

پلان برگزاری جلسات کمیسیون های اقتصادی دوجانبه با کشورهای منطقه در سال ۲۰۲۱

شماره	اسم کمیسیون	برگزاری دور بعدی اجلاس کمیسیون	تاریخ احتمالی و محل اجلاس کمیسیون	ملاحظات
۱	کمیسیون ترکمنستان	هشتمین اجلاس	در ربيع سوم ۲۰۲۱ در شهر کابل	مسوده پروتوکل قبلا از جانب افغانستان در اوایل ۲۰۲۰ ترتیب شده و با ترکمنستان شریک گردیده بود و قرار بود این اجلاس در سال ۲۰۲۰ برگزار گردد، با وجود تماس های مکرر با جانب ترکمنستان، بدلیل قیودات بالای اتباع کشور شان بخاطر شیوع مرض کرونا رد نمودند
۲	کمیسیون ایران	ششمین اجلاس	در ماه آپریل ۲۰۲۱ در شهر کابل	جلسات هماهنگی و نظر دهی به تازه گی به سطح معینان ادارات حکومتی صورت گرفت و نظریات جمع آوری و توحید شد که در نتیجه مسوده پروتوکل ترتیب و به جانب ایران ارسال شد
۳	گروپ کاری آذربایجان	دومین نشست گروپ کاری مشترک	در ربيع اخیر ۲۰۲۱ در شهر کابل	
۴	امارات متحده عربی	اولین نشست کمیته اقتصادی و تجارتي	در ربيع سوم ۲۰۲۱ در شهر ابوظبی	
۵	کمیسیون قزاقستان	یازدهمین اجلاس	در ربيع سوم ۲۰۲۱ در شهر نور سلطان	
۶	کمیسیون چین	چهارمین اجلاس	در ربيع سوم ۲۰۲۱ در شهر کابل	
۷	کمیسیون ازبکستان	دومین اجلاس	جانب ازبکستان در ربيع سوم ۲۰۲۱ در شهر کابل موافقت کردند	
۸	کمیسیون روسیه	چهارمین اجلاس	در ربيع سوم سال ۲۰۲۱ در شهر مسکو	
۹	کمیسیون عربستان	دومین اجلاس	در ربيع دوم ۲۰۲۱ در شهر کابل	
۱۰	کمیسیون پاکستان	یازدهمین اجلاس	در ربيع دوم سال ۲۰۲۱ در شهر کابل	
۱۱	کمیسیون گرجستان	تا هنوز هیچ اجلاس برگزار نگردیده		با وجود ارسال نامه های متعدد به جانب گرجستان، هیچ نوع پاسخ در زمینه مواصلت نورزیده
۱۲	کمیسیون ترکیه	سومین اجلاس	در ربيع دوم سال ۲۰۲۱ در شهر کابل	کار روی ترتیب مسوده پروتوکل آغاز شده و عنقریب با جانب ترکیه شریک میگردد
۱۳	کمیسیون تاجکستان	هشتمین اجلاس	در ربيع اخیر ۲۰۲۱ در شهر کابل	

